Recmedilen Kürt, Kemalizm ve Aysel Tuğluk

"Bir katilim var bir de kurban
ölsem de bende yaşar..."

Radikal'in dilbilimcisi Hakkı Devrim, Sayın Tuğluk'u, "hoş ve genç bir hanım" olarak okurlarına deklere ediyor, Hürriyet gazetesi söz konusu yazının haberini veriyor, bir gün sonra. Bütün bunların temelinde ise Tuğluk'un yazısının güzelliği, edebî, siyasî ya da sosyolojik olarak derinliği değil, Türk basını ve politikacıları tarafından dile getirilen düşüncelerin bir "düşman-muhatap" tarafından dile getirilmesinde yatıyor.

Kaçınılmaz soru ise şu olmalıdır: Sayın Tuğluk neden MHP ya da Ağar'ın partisi olan DP'den aday olmuyor ve neden Tanrı Dağı Kadar Türk, Hira Dağı kadar Müslüman olduğunu haykırmıyor?

Sevr Anlaşması ve Lozan ile Kürtlerin ameliyat masasına yatırıldığı, dörde bölündüğünü bilmeyen yoktur. Kürtlerin yaşadığı travma ise Sevr'le başlamaz, uzatmak, tarihin sayfaları arasında bir gezinti yapmak gereksizdir; çünkü, Tuğluk'un yazısı kendi başına bir travmadır. Tuğluk bir Kürt olarak konuşuyor, ancak Kürtçe bilen, Kürt diline, Kürt kültürüne ve tarihine hâkim bir Kürt olmadığı açıktır; Kürtlerle ilişkisi, Kürtler içindeki varlığı travmatik bir olayın sonucudur. Toplama ve çıkartmasıyla yedi yıllık bir arzı endam vardır ve arzı endam politika ve tarih içinde hamlıktan pişmeye giden bir hat üzerinde değildir.

Hatırlatmakta yarar var, Kemal Sunal'ın "Doktor Civanım" diye bilinen ünlü bir filmi vardır. Kendini doktor sanmak, bir hastalıktır, ama ne yapsın civan oğlanın diploması yoktur. Sayın Tuğluk bir hukuk diplomasına sahiptir, ancak varlığı, hukuk bilgisi, kazandığı davalarla gündeme gelmemiştir, söz gelimi boşaltılan dört bin köyün, sayıları yüzbinleri bulan köylülerin avukatı değildir; aldığı davalar varsa ve olmuşsa bile bunlar politikaya yatırımdır: Adalet ve vicdan. Eksik olan budur. Sayın Tuğluk halkın adaleti ve vicdanı olmaktansa, halkı yok sayan düzene ve felsefeye güzellemeler diziyor. Çünkü bilmiyor, çünkü tam seksen sonrası kuşak, ancak arada kalan, dağa giden, ya da hayatı kararan biri olarak hayatın saflarında yer almamış. Darbe olduğu zaman, Türkçe konuşmuş, ilkokulu başarıyla bitirmiş, ardından ortaokul ve lise gelmiş, sonra kapağı okula atmış, kendini garantilemiş belki, hayata sıfır riskle girmiş. O Hukuk fakültesinde okurken, adları bilinmeyen binlerce insan ölmüş, öldürülmüş, örnek mi, işte Dengiza Köyü'nün yakınlarında helikopterle aşağı atılan, diz kapakları ünlü Soro'nun bıçağıyla çıkartılan Edip'in hikayesi. İsteyen istediği yerden tutsun. Örnek mi, boşaltılan köyler, yakılan hayvanların acı çığlıkları. Örnek mi, gözaltılarda ırzına geçilen Kürt kızları. Örnek mi ilk gözaltısında jopla tecavüz edilen çocuklar. Tuğluk bütün bunları bir türübinden izledi, cebindeki diplomaya sığındı, şimdi de siyaset sahnesinde, Kürtlerin makûs talihi ve tarihi ile ilgili fikirler üretiyor; Türkler, Kürtlerin nezdinde sömürgeci ve despot olmasın diyor.

Tuğluk bir travmadan söz ediyor; travma. Anlamını bilmiyor mu? Bilmeden kullandığı için de kendi bilgisini, bir iradenin birikimi olarak sunuyor. Tıpta, travma bir doku ya da bir organın yapı ve biçimini bozan yerel yaradır. Geçelim. Psikolojide travma beden ve ruh açısından önemli ve etkili yaralanma belirtileri bırakan yaşantıdır. Şimdi travma nedir? Travmayı geçiren Türkler midir, yoksa Aysel Tuğluk'un bu yazısı bir travmanın sonucu mudur düşünelim.

Tuğluk, DTP Eşbaşkanı sıfatıyla kaleme aldığı yazısında “Sevr travması”ndan söz ediyor ve devamla, “Türkiye’deki ve Irak’taki Kürt sorununun emperyalist müdahalelere açık hale gelmesinin Sevr endişesini artırdığını” dile getiriyor. Tuğluk, “Bize göre Türk halkının korku ve kaygıları ciddi düzeyde gerçekçidir, anlaşılmaya değerdir” diyor. Sevr anlaşması ile başta Kürtler olmak üzere, bu toprakların diğer sahipleri azar azar yok edilmekle başbaşa kalmışlardır. Bu gün bu topraklarda Ermenilerin köylerinin adları bile belli değildir. Açık artırmayla satılan Ermeni köylerinin adlarını bilen var mı? Geçelim. Kürtlerin köylerinin, ovalarının, nehirlerinin adları bile değiştirilmiştir, örneğe gerek var mı? Herkes kendi nufus kağıdına baksın, her çevirmede göz kırpılan kim? Neyse, geçelim. Sevr ölü bir anlaşmadır. Antlaşmanın 62′inci maddesinde, Kürtlerin özerkliğinden söz edilir; 64′üncü maddede Kürtlerin bağımsızlığından… Sayın Tuğluk tarih bilmiyor, ancak tarihi bir vesikadan söz ediyor, bu yüzden neyin ne anlama geldiğini göz ardı ediyor. Sevr bir komedidir. Çünkü Kemalist iktidar, Kürtlere kimi haklar vereceğini söylüyor, onları kendinden yana kılınca da çark ediyor.

Sayın Tuğluk, Hakkı Devrim’den öğrendiğimize göre, 40 yaşında. Bu anlamda dedesinin iyi bileceği bir tarihte, 1921′de, Türk hükümeti Yunanistan ile savaşmak için asker ve para topluyor. Parası olmayanların hayvanlarını alıyor; Haziran 1921′de Kürtler ayaklanıyor, ayaklanma Bitlis, Van ve Dersim’e kadar uzanıyor. Kürt tarihinin bilinmeyen bir sayfasıdır bu ayaklanma. Ardından, ayaklanmaların ardı arkası kesilmiyor ve hep acı ekiliyor, gözyaşı biçiliyor. Travma, işte burada, bu tarihte; bu tarih aynı zamanda Misak-ı Milli’nin tarihidir. İnsanlar bu tarihten sonra dillerini yalnızca evlerinde konuşuyorlar. Sokakta dil yasak. Tek dilin, tek bayrağın, tek ulusun inşaası nasıl olur da seçim arefesinde sayın Tuğluk’un kurtuluş reçetesine döner, kimse bilmiyor. Meclis! Nedir meclis, kimdir milletvekili? Kim için yemin ediliyor?

Sayın Tuğluk, o görkemli yazısında, “Kürt olgusunun bölücülüğe kaynaklık ettiği iddiası, resmi ideolojinin yaygınlaştırdığı bir korku olsa da, toplumun usunda yer edindi ve bu toplumsal algı adeta gelenekselleşti. Emperyalistlerin Kürtlere dayalı politikası Irak işgaliyle derinleşince, Sevr travması da kendisini sürekli güncelleme ortamına kavuştu. Burada Kürtlerin gayet açık ve samimi olması gerekiyor. Şu önkabulle başlangıç yapılabilir: Misak-ı Milli sınırlarını mutlak suretle koruyarak Kürt sorununa çözüm bulunmalıdır. Emperyalist müdahalelere güvenmeden ve de gerçeklik dışı olmayan açılımlarla çözüm arayışı gerekiyor” diyor. Tuğluk, Kürtler açısından ne çok tehlikeli sözler ediyor böyle… Bunlardan biri de Irak demesi; Güney Kürdistan demeye dili varmıyor. Doksan küsur yıldır Güney’de devam eden bir direnişin varlığını gözardı ediyor. ABD geldi, Irak’ı işgal etti, Kürtlere oyuncak diye bir özerk bölge verildi diyor! Kahvelerde bile bu kadar ucuz ve kolay tespitler yapılmıyor. Tuğluk, Türklerin bir ve bütün olduklarını kabul ediyor ve bu bütün içine Kürtleri yerleştiriyor. Ancak söz konusu Kürtler olunca, emperyalistler diyor hemen. Tarih bir birikimdir, kültür ise erdem; Tuğluk bu birikimden yoksun, erdem ise semtine uğramıyor.

Misak-ı Milli sınırlarını mutlak suretle koruyarak Kürt sorununun çözümü imkânsızdır, çünkü Irak, İran ve Suriye’deki Kürtlerin dışta kalacağı bir çözüm Kürt sorununu çözmek değildir. Kürt sorunu, bütün Kürtlerin bir ve beraber oldukları bir zaman diliminde çözülür. Kürt halkının tarihsel bir birikimi vardır. Kürtlerin de, tıpkı Türkler, tıpkı Araplar, tıpkı Farslar gibi bir ve bütün olma hakları olmalıdır ve bu hak emperyalistler tarafından hiçbir zaman Kürtlere verilmemiştir. Irak’ta, Güney Kürtdistan, Kürtlere hediye edilmedi: Kürtler doksan yıldır, bu topraklarda direniyorlar. Türkiye Kürtleri de direniyorlardı, her ağacın altında bir Seyit Rıza vardır çünkü, her dağın başında bir Şeyh Sait ve her zindanda bir Mazlum Doğan… Lesli Lipson’un tesadüfen elimize geçen Demokratik Uygarlık kitabına kadar da bu böyleydi.

Sayın Tuğluk, Türklerle Kürtlerin birbirinin en doğal müttefiki olduğunu söylüyor. Devamla, "Kuzey Irak'ın", Misak-ı Milli'nin bir parçası olduğunu dile getiriyor. Musul ve Kerkük'e kadar, bir misak-ı milli demektir bu. Çünkü söz konusu edilen doğal sınır Silopi'de biter. Oysa Tuğluk, söylediği sözle Türk Silahlı Kuvvetleri'ni Kerkük'e çekmektedir. Bu güzellemesini Tuğluk, Atatürk ile bitiriyor, şöyle diyor: "Kurtarıcı motif, tarihsel imge Mustafa Kemal ve onun tarihsel eylemselliğinin büyüklüğü kendisini gösterdi ve gösterecek. O bir mucizedir, ölümsüzdür. Uluslaşmada temel direktir. Türk halkının ortak bilincinde Sevr ve büyük kurtarıcı imgesi çok güçlü bir enerjiyle ortaya çıkmaya başladı."

Tuğluk, açık bir şekilde Türkiye'nin Güney Kürdistan'a girmesini destekliyor mu? Kuşkusuz hayır. Ancak Misak-ı Milli'nin sınırlarını anlatıp, çözüm üretirken, illeri sürdüğü sınırın sınırı arka planda Güney Kürdistan'ı bir Türk yurdu haline getiriyor ki zaten anlatılan bu Türk yurdunda Kürtlerin kabulü… Seçim arefesinde Tuğluk aday, aday olmasa bile adaylar üzerinde söz hakkına sahip, adı üstünde başkan. Başta da vurguladığımız gibi Tuğluk'un ifadeleri bir reçete olarak alkışlandı. Hakkı Devrim torunu Elif'e "bu hanımı tanıyalım" diyor; sevimli dede, ne yapsın. Türkçe'nin sorunları, Tuğluk'un bozuk cümleleri bile Hakkı Devrim'in aklına gelmemiş nedense. Aynı zaman diliminde Flash TV'de Ahmet Türk var, o da Ağar ile dostluğunu anlatıyor. Ağar, Türk'e gel beraber parti kuralım demiş. Demek ki altta değil, üstte bir nikâh var. Sonuçta hepimiz biliyoruz, Kürtler, Mehmet Ağar'a oy vermeyecekler. DTP'ye verilecek oylar ise Tuğluk ve Türk'e verilmeyecektir; iki aday yarın partiden ayrılsınlar, kendi köylerinden bile oy alamazlar. İnsanlar DTP'yi namus meselesi yaptıkları için oy verecekler, yoksa politikaların yanlış, kişilerin yanlış olduğunu bilmeyen yok. Tuğluk ya da Türk'e verilen oylar, yanmış ciğerlerin sadakasıdır, onlar bu sadakayla Ankara'ya gidecekler, arada bir turist gibi bölgeyi ziyaret edecek ya da şovmenlere yaraşır bir şekilde bir iki konuşma yapıp polisi ya da askeri üzerlerine çekip varlıklarını sürdüreceklerdir; Kürtler ve Kürt sorunu ise umurlarında değildir. Ahmet Türk'ün bir teyzesinin adını yeni öğrendik: Türkiye imiş, Ağar ile parti kuracak ya da bir dostluğa kafiye arkadaşlık bağı ise işin cabası; Tuğluk zaten Irak'a kadar uzanan bir Misak-ı Milli'den söz ediyor. Kürt halkının kalbi ise ölülerle dolu, kabristanlarda yer kalmamıştır. Milletvekilliği bir hastalıktır, Meclis bir hastane değilse bile aile şerefi ve kişisel hırs Kürtlerin bilincini yaralıyor. Bu yüzden söylenen kardeşlik şarkıları palavrayı geçmiyor.

Gerçek kardeşlik, dürüst olmaktır. Tuğluk mademki bu kadar keskin, niçin seçilecek yerlerden aday oluyor, buyursun Yozgat'a ya da her yıl Kürtlerin fındık zamanı dayak yedikleri Trabzon'a gitsin, aday olsun. Kürtlerle Türkler kardeştir, bu doğru; ama ana karnında olan bir kardeşliktir bu: Birbirimize sarılmamız için, birbirimizin dilini bilmemiz gerekiyor. Türkler, ne zaman Kürtçe öğrenecek ya da ne zaman zorunlu bir dil olarak Kürtçe, okullarda ders olarak okutulacak; işte o zaman kardeşliğimiz de belgelenecektir…

Kürtler, tarihsel olarak hep kendilerini "keklik" ile ifade etmişlerdir; avcının eline düşen keklik, acıklı sesiyle sevgilisini çağırır. Bu çığlık, aslında ikisinin de ölümüdür. Tuğluk'un kendisi meclis denen avcının kafesindeki keklik olabilir; ancak yanık ötüşüyle Kürtleri, Kemalizm'in kafesine çağırmaya hakkı yoktur. Ona oy verecek olan kimseler, kuşkusuz onun kurmuş olduğu bu tuzağı da görmezden gelmeyecektir. Ama namus belâsı, hepimiz bir Kürt partisi olarak DTP'nin bağımsız adaylarına oyumuzu vereceğiz.

[İbrahim Halil Baran]

01.06.2007